

- англ. М. А. Майорова и др.]. - 2-е изд. - М. : Дело, 2001. - 800 с.
7. Райт Г. Державне управління / Глен Райт; [пер. з англ. В. Івашко]. -К. : Основи, 1994. - 191 с.
 8. Управление – это наука и искусство / А. Файоль, Г. Эмерсон, Ф. Тейлор, Г. Форд. -М.: Республика, 1992. - 351 с.
 9. Файоль А. Общее и промышленное управление / А. Файоль ; [пер. Б. В. Бабина-Кореня]. -Л. ; М.: Книга, 1924. - 160 с

Yulia Bondar

Kirovohrad letnaya academy natsyonalnoho avyatsyonnoho university

Management of public authorities

Purpose of the article is to clarify the implementation in practice of the principles of management in the activities of public authorities.

The paper analyzes the issues of implementation of the principles in the management of public authorities . It was found that the public management is a systematic, complex and , to some extent, contradictory public policy. Describes the content of the concept of public administration and show that the term " government" that is used in Ukraine is not an exact match of the term "public administration" .

Thus, it is a classic model of management in the public sector gets the recognition in Ukraine, where he still used the term "governance" is not an exact counterpart of the term "public administration" and its meaning is closer to the term "public administration". Very often two different terms public administration (Public Administration) and public management (public administration) translated from English into Ukrainian as "governance".

public administration , management , public management, management, administration

Одержана 18.10.13

УДК 342

О.В. Богданова, асп.

Кіровоградський національний технічний університет

Економічна суть, класифікація та джерела формування оборотних активів

У статті розглянуто різні погляди авторів стосовно економічної суті, класифікації, джерел формування оборотних активів та їх місце в загальному об'ємі ресурсів, які визначають економіку підприємства.

оборотні активи, економічна категорія, класифікація оборотних активів, джерела формування

Е.В.Богданова

Кіровоградский национальный технический университет

Экономическая сущность, класификация и источники формирования оборотных активов

В статье рассмотрены разные взгляды авторов относительно экономической сути, классификации, источников формирования оборотных активов, и их место в общем объеме ресурсов, которые определяют экономику предприятия.

оборотные активы, экономическая теория, классификация оборотных активов, источники формирования

Оборотні активи займають по своїй величині друге місце після основних засобів в загальному об'ємі ресурсів, які визначають економіку підприємства. З позиції вимог

ефективного ведення економіки підприємства об'єм оборотних активів повинен бути достатнім для виробництва продукції в асортименті та кількості, яку потребує ринок, і в той же час мінімальним, який не веде до збільшення витрат виробництва за рахунок утворення наднормативних запасів. Фінансовий стан підприємства знаходиться в безпосередній залежності від того, наскільки швидко засоби, які вкладені в активи, перетворюються в реальні гроші.

Наукову громадськість дедалі більше хвилюють питання економічної сутності оборотних активів. У сучасній практиці існує багато суміжних з ними понять, таких як „оборотний капітал”, „оборотні кошти”, „поточні активи”, стосовно сутності яких економісти ведуть тривалу полеміку.

В економічній літературі немає єдиного підходу щодо визначення економічної сутності оборотних активів. Найчастіше їх трактують, як механічне поєднання різних за роллю в процесі кругообороту економічних категорій, або як активів, які протягом одного виробничого циклу можуть бути перетворені на гроші.

Вивченням теми оборотних активів підприємства займалися багато вітчизняних та зарубіжних вчених.

Так, згідно з думкою Ковальчук І.В. „... Кошти підприємства, авансовані в предмети праці, разом із залишками грошей на його банківському рахунку, становлять оборотні засоби (оборотні кошти) підприємства. Оборотні засоби є найбільш мобільною частиною його активів. За умов звичайної господарської діяльності вони безперервно здійснюють кругообіг, знаходячись на стадії виробництва, то в сфері обігу, змінюючи при цьому свою форму у відносно короткий строк (менш за рік або операційний цикл). Так, виробничі запаси сировини і матеріалів передаються на подальшу обробку у виробничі цехи, де з них виготовляється продукція. Запаси готової продукції шляхом продажу переходять у дебіторську заборгованість, яка, в свою чергу, за настанням строку платежу перетворюються на грошові кошти ... „[2].

Згідно з Національними стандартами бухгалтерського обліку оборотні кошти – грошові кошти, які не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації або споживання протягом операційного циклу або дванадцяти місяців від дати балансу [1].

Категорія оборотних коштів більш складна для сприйняття, ніж категорія основних засобів. Оборотні кошти підприємства неоднорідні за своїм складом, зокрема, серед них можуть бути матеріальні елементи (запаси сировини, матеріалів), які в подальшому становитимуть матеріальну основу виготовленої продукції або будуть спожиті в процесі виробництва, але в речовій формі не увійдуть у створений продукт (запас пального); грошові кошти (готівка в касі підприємства або кошти на банківських рахунках), невідчутні активи (дебіторська заборгованість).

Відповідно до Національних стандартів бухгалтерського обліку оборотні активи, які знаходяться в сфері виробництва, та залишки готової продукції на складі називаються запасами. За визначенням запаси – це активи, які утримуються для використання під час виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, а також управління підприємством; знаходяться в процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва; утримуються для подальшого продажу за умов звичайної діяльності підприємства [1].

Науковець О.П. Крайник пропонує такий склад виробничих запасів підприємства: запаси сировини, основних матеріалів і напівфабрикатів, допоміжні матеріали, паливо, тара, запасні частини для ремонту машин і обладнання, спецінструмент і спецустаткування та інші матеріальні цінності, що призначені для виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, обслуговування виробництва й адміністративних потреб [4].

Оборотні активи знаходяться постійно в обороті і є джерелом авансованого фінансування затрат підприємства на виробництво і реалізацію продукції з моменту утворення виробничих запасів до часу надходження виручки від реалізації готової продукції. Отже, грошове забезпечення безперервності процесу виробництва і є першою функцією оборотних активів - виробничою.

Друга їх функція - платіжно - розрахункова, завдяки якій здійснюють вплив на сферу обігу, стан розрахунків та рух грошових потоків на підприємстві. Наявність грошових коштів в мінімально необхідних розмірах для забезпечення нормальної виробничо — комерційної діяльності є неодмінною умовою успішного виконання ними своїх функцій [3].

Оборотні засоби діляться на нормовані і ненормовані. Нормовані складаються із запасів товарно-матеріальних цінностей, зокрема незавершеного будівництва, готової продукції тощо. Це грошові кошти, необхідні для створення мінімального запасу товарно-матеріальних цінностей і забезпечення безперебійності процесу виробництва і реалізації продукції. Вони складаються з виробничих запасів (сировина, матеріали, паливо, тара, малоцінні і швидкозношувані предмети, запасні частини для ремонту), незавершеного виробництва, витрат майбутніх періодів і готової продукції. Нормовані оборотні активи складають основну частину оборотних активів підприємства.

Елементи оборотних активів, які покликані обслуговувати реалізацію продукції, не нормуються. До ненормованих оборотних активів відносяться:

- грошові кошти на рахунках у банку й у касі підприємства;
- дебіторська заборгованість – тимчасове відволікання засобів з обороту одного підприємства з розпорядження іншого. Частка дебіторської заборгованості в складі ненормованих оборотних засобів невелика, однак з метою подальшого зміцнення господарсько-фінансової дисципліни задачею кожного підприємства є всіляке його скорочення;
- засоби в розрахунках, не пов'язані безпосередньо з виробничою діяльністю, тобто в розрахунках.

Незважаючи на те що у процесі відтворення оборотні засоби належать сфері безпосереднього виробництва й обігу, за джерелами формування вони діляться на власні і позичені (залучені).

Власні необхідні для задоволення потреб підприємства у виробничих запасах, напівфабрикатах власного використання, в залишках готової продукції, незавершеному виробництві, а також у засобах для витрат майбутніх періодів.

Позичені – це кредити банку для задоволення тимчасових потреб, а також засоби, що тимчасово знаходяться в обороті підприємств до завершення розрахунків із державним бюджетом, постачальниками сировини, комплектуючих виробів та іншими кредиторами. Власні оборотні засоби поповнюються здебільшого за рахунок прибутку. Власні оборотні засоби покликані забезпечувати утворення постійних мінімальних виробничих запасів (сировини, матеріалів, палива і т.д.), заділів незавершеного виробництва, вкладень у витрати майбутніх періодів і залишків готової продукції, необхідних для нормальної і безперебійної роботи підприємства. Загальна сума цих мінімальних запасів складає норматив власних оборотних засобів, що визначається або уточнюється щорічно при розробці фінансового плану.

Також існує класифікація оборотних активів за ступенем ліквідності, яка представлена Ковальчук І.В. (табл.1).

Таблиця 1 - Класифікація оборотних активів за ступенем ліквідності

Низьколіквідні активи	Середньоліквідні активи	Високоліквідні активи
Виробничі запаси	Дебіторська заборгованість	Грошові кошти в касі підприємства і на банківських рахунках
Незавершене виробництво		
Напівфабрикати		
Готова продукція		
МШП		

Всі джерела фінансування оборотних активів діляться на власні, позичені та залученні.

Власні кошти грають головну роль організації кругообігу активів, так як підприємства, які працюють на основі комерційного розрахунку, повинні володіти певною майновою та оперативною самостійністю, щоб вести діло рентабельно та нести відповідальність за рішення які приймаються.

Формування оборотних активів відбувається в момент організації підприємства, коли створюється його статутний капітал. Джерелом формування в цьому випадку служать інвестиційні кошти засновників підприємства. В процесі роботи джерелом поповнення оборотних активів є отриманий прибуток, а також кошти які прирівнюються до власних. Це кошти, які належать підприємству, але постійно знаходяться на його обороті. Такі кошти слугують джерелом формування оборотних активів в сумі їх мінімального залишку. До них належать: мінімальна заборгованість по оплаті праці працівників підприємства, яка переходить з місяця в місяць; резерви на покриття майбутніх витрат; мінімальна заборгованість перед бюджетом та позабюджетними фондами, яка переходить; кошти кредиторів, отримані в якості передплати за продукцію (товари, послуги); кошти покупців.

Скороченню загальної потреби господарства в оборотних активах, а також стимулюванню їх ефективного використання сприяють позичені кошти. Позичені кошти являють собою в основному короткострокові кредити банку, за допомогою яких задовольняються тимчасові додаткові потреби в оборотних засобах.

Економічні умови, в яких функціонують підприємства, впливають на стан оборотних засобів. Підвищення цін на товарно-матеріальні цінності, які придбаються веде до виникнення у підприємства недостачі власних оборотних засобів в великих розмірах. Одним з джерел його поповнення є банківський кредит, який в сучасних умовах надається під великі відсотки.

З однієї сторони, без залучення в обіг кредитних умов дефіциту власних коштів підприємству необхідно скорочувати або повністю призупиняти виробництво, що погрожує важливим фінансовим труднощам аж до банкрутства. З іншого боку, рішення виниклих проблем тільки за допомогою кредитів викликає підвищення залежності підприємства від кредитних ресурсів внаслідок збільшення судної заборгованості. Це призводить до збільшення нестабільності фінансового стану, втрачаються власні оборотні засоби, переходячи у власність банку, оскільки підприємства не забезпечують норму прибутку на вкладений капітал, задану у вигляді банківського відсотку.

Кредиторська заборгованість відноситься до позапланових залучених джерел формування оборотних засобів, її наявність означає участь в обігу підприємства коштів інших підприємств та організацій. Частина кредиторської заборгованості закономірна, так як витікає з діючого порядку розрахунків. Наряду з цим кредиторська заборгованість може виникнути в результаті порушення платіжної дисципліни [5].

Правильне співвідношення між власними, позиковими та залученими джерелами створення оборотних засобів грає важливу роль в укріпленні фінансового стану підприємства.

Список літератури

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси». Наказ Мінфіну України від 20.10.99р. №246.
2. Ковальчук І.В. Реальна економіка: навчальний посібник з економіки підприємства. – К.: ВІПОЛ, 2004. – 393 с.
3. Мамонтова Н.А. «Умови забезпечення фінансової стійкості виробництва» Фін. Укр. - №8 - 2000р. - С. 103 - 106.
4. Економіка підприємства: Навчальний посібник/ За редакцією О.П. Крайник/ - Львів: Національний університет „Львівська політехніка” (Інформаційно-видавничий центр „ІНТЕЛЕКТ+” Інституту післядипломної освіти), „Інтелект-Захід”, 2003.-208 с.
5. Основи підприємницької діяльності: Підручник / Мочений В.І., Устинко А.Н., Чоботар В.В. - К., 2001. – 170 с.
6. Фінансовий менеджмент./ навчальний посібник:/ За редакцією професора Г.Г. Кірейцева.- Київ: ЦУЛ, 2002 р.
7. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств: Підручник / За ред. Коробов К.-К., 2000. – 380 с.

Elena Bogdanova

Kirovograd National Technical University

Ekonomicheskaya essence, klasifikaciya and sources of forming of oborotnikh assets

In the article the different looks of authors are considered in relation to economic essence, classification, sources of forming of circulating assets, and their place in general ob"emi resources which determine the economy of enterprise.

circulating assets, economic theory, classification of circulating assets, forming sources

Одержано 13.06.13

УДК 338:45(621)

Ю.В. Великий, доц., д-р екон. наук

Чорноморський державний університет ім. П. Могили, м. Миколаїв

Інноваційність як засіб забезпечення конкурентних переваг машинобудівних підприємств

У статті розглянута сутність інноваційної діяльності машинобудівних підприємств, а також її роль в забезпеченні конкурентних переваг підприємства.

машинобудівні підприємства, інноваційна діяльність, технології

Ю.В. Великий

Черноморский государственный университет им. П. Могилы, г. Николаев

Инновационность как средство обеспечения конкурентных преимуществ машиностроительных предприятий

В статье рассмотрена сущность инновационной деятельности машиностроительных предприятий, а также ее роль в обеспечении конкурентных преимуществ предприятий.

машиностроительные предприятия, инновационная деятельность, технологии